

[Horn.]

lov om folkeskolen og forslag til lov om gymnasieskoler er jo et produkt af de fortsatte forhandlinger, som fandt sted i det udvalg, der i forrige samling beskæftigede sig med det såkaldte midterlinjeforslag til ændringer i den bestående skolestruktur, et forslag, som ikke nåede at blive færdigbehandlet af forskellige grunde, som jeg om et øjeblik skal vende tilbage til. Jeg skal derfor afstå fra at komme ind på folkeskolens målsætning, som jeg tilkendegav vor stilling til i fjor ved forhandlingerne om midterlinjeforslaget, og nøjes med at henvise til de udtalelser, jeg dengang fremsatte; de står i Folketingstidende 1955-56, sp. 582. Jeg vil dog gerne resumere vort grundsyn på selve skolens arbejde.

Vi anerkender den formålsparagraf, som indeholdes i den gældende skolelov; men udviklingen har jo medført — som jeg i fjor påpegede — at vi vel nok må give den et noget videre perspektiv. Vi mener, at den seneste tid taler sit tydelige sprog om kravet til opdragelse til frie, selvstændige mennesker, mennesker, som lærer at respektere andre menneskers meninger, lærer at forstå samarbejdets og tolerancens kunst. Det er livsværdier, som vi alle må kunne samles om at søge styrket, og det gøres bedst ved at begynde allerede i folkeskolen, som jo er fundamentet for hele vor kultur, som den højtærede undervisningsminister udtrykte det i sin fremsættelsestale i tirsdags.

Vi mener ikke, den bestående skoleordning giver de bedste muligheder for en sådan opdragelse, og det samme er der givet udtryk for i den skoledebat, som føres i de andre nordiske lande på lige så bred basis og med lige så stor interesse som den, der finder sted her i landet. Hertil kommer så alle de uheldige forhold for børn og hjem og skole, som knytter sig til den gaffeldelte skole og det eksamensovermod, som er forbundet med dette system, noget, som vi i høj grad diskuterede, da midterlinjeforslaget og det af venstre fremsatte lovforslag var til behandling i tinget i fjor. Alle såvel her i salen som uden for salen ved jo, at det er et problem, som det i hver eneste kommune ligger mange, mange forældre og skolefolk på sinde at få klaret. Det er et problem, som

man allerede forudså ville opstå, da man i sin tid gennemførte 1937-loven.

At den ordning, vi har, ikke er god, erkendes praktisk talt fra alle sider, bortset fra dele af det konservative folkeparti og dele af lærerkredsene. Men flertallet af lærerne og deres organisationer har ved den fællesbetænkning af 1952, som lærerorganisationerne afgav, tilkendegivet, at de ønskede en ændring af de bestående forhold. På Danmarks Lærerforenings repræsentantskabsmøde i oktober 1955 udtrykte formanden i sin beretning dette synspunkt på følgende måde ifølge det referat, der er at læse i Folkeskolen nr. 43, 1955. Formanden gennemgår de forskellige synspunkter, der ligger til grund for det strukturforslag, der da var fremsat, og han slutter med at sige — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„For mig ligger det således, at midt i alt det uklare i den foreliggende situation er der ét klart punkt: den nuværende skolestruktur vil ikke blive bestående uændret.“

Det er jo et ganske klart standpunkt, og så vidt man kan se af referaterne, deles dette synspunkt af den repræsentative forsamling, som overværede det pågældende repræsentantskabsmøde.

Så langt tror jeg vi er enige, og jeg skal ikke lægge skjul på, at vort parti havde håbet, det havde været muligt at samle et flertal her i tinget om det midterlinjeforslag, som lærerorganisationerne havde givet deres tilslutning til. Under udvalgsarbejdet viste det sig imidlertid ret snart, at en gennemførelse af det 8. skoleår, som var en af forudsætningerne for lærerorganisationernes tilslutning og vort principielle ønske, ikke havde nogen mulighed for at samle flertal i udvalget. Det blev drøftet gentagne gange, der blev argumenteret for og imod, men såvel fra det radikale venstres som fra partiet venstres repræsentanter i udvalget blev det klart tilkendegivet, at de ikke ville være med, medens man fra konservativ side de første fire måneder af udvalgsarbejdet talte på knapperne. Vi ved jo fra udtalelser af det ærede medlem hr. Poul Sørensen ved Købstadforeningens årsmøde i Odense i fjor, at der er delte meninger i det konservative folkeparti. Vi ved også, at det ærede medlem bakkede ud af nogle udtalelser, han